

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 13812862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**ERZURUM MİLLETVEKİLİ
SAYIN MERAL DANIŞ BEKTAŞ'IN
TBMM 7/33046 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

7/33046

SORULAR

Erzurum gibi büyükşehir statüsünde olan ve nüfus yoğunluğu giderek artan bir kentin içme suyunun sağlandığı Çat Barajı'nda yasal zorunluluk olmasına rağmen koruma alanlarının oluşturulmamış olması hem halk sağlığı hem de çevre güvenliği açısından son derece ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Mevzuata göre içme ve kullanma suyu barajlarında; 200 metre (mutlak koruma alanı), 400 metre (kısa mesafeli koruma alanı), 600 metre (orta mesafeli koruma alanı), 1000 metre (uzun mesafeli koruma alanı) mesafelerde farklı düzeylerde koruma alanlarının oluşturulması zorunludur. Ancak Çat Barajı'nda bu alanlar hâlâ belirlenmemiştir.

Baraj çevresi, hayvanların da otlama amacıyla olduğu bir bölge olması, hayvanların su ihtiyaçlarının buradan karşılanıyor olmasının yanı sıra ölmüş hayvanların su yatakları üzerinde olması, bu çevredeki atıkların yağmur sularıyla baraja karışabilmesi ihtimalini, dolayısıyla da bulaşıcı hastalıkların yayılımını artıracığı anlamına gelmektedir. Bunun olumsuz etkisi, kitleler halinde halk sağlığının tehdit edilmesi olacaktır.

Ayrıca barajın üzerinde hâlâ yerleşim alanları (Karaseyh ve Budaklar köyleri) bulunmakta ve bu köylerden gelen pis suların baraj suyuna karıştığı iddia edilmektedir. Bu durumun hem Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne hem de İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Yetkili kurumlar tarafından bu durumun gerekçesi olarak "bölgede arıtma tesisinin bulunması" gösterilmektedir. Ancak bilimsel olarak arıtma tesislerinin tek başına yeterli olmadığı bilinmektedir. Çünkü arıtma öncesinde baraj suyuna bulaşabilecek hayvansal atıklar, patojenler ve kimyasal kirleticiler, suyun kalitesini geri dönüşü olmayacak şekilde etkileyebilmektedir.

Dolayısıyla Çat Barajı'nda koruma alanlarının oluşturulmaması, halk sağlığını ve içme suyunun güvenliğini doğrudan tehlikeye atmakta; aynı zamanda belediye ve bakanlıkların görevlerini ihmal ettiği yönünde kamuoyunda ciddi endişelere yol açmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Erzurum'a içme suyu sağlayan Çat Barajı için koruma alanları bugüne kadar neden oluşturulmamıştır?
- 2) Çat Barajı'nda koruma alanlarının oluşturulmamasına ilişkin mevzuat açısından Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu durum hangi yasal düzenleme veya istisnaya dayandırılmaktadır?
- 3) Baraj çevresinde hayvan yataklarının bulunduğu ve hayvanların doğrudan baraj suyunu kullandığı doğru mudur? Eğer doğruysa bu durumun halk sağlığı açısından riskleri nelerdir?
- 4) Son 5 yılda Çat Barajı'nda hayvansal atıklar, tarımsal ilaç kalıntılarının baraj suyuna karıştığına dair tespit yapılmış mıdır? Yapıldıysa alınan önlemler nelerdir?
- 5) Karaseyh ve Budaklar köylerinden gelen atık suların baraj suyuna karıştığı iddiası doğru mudur? Bu konuda hangi ölçüm ve analizler yapılmıştır?

- 6) Çat Barajı suyunun kalite ölçümleri hangi sıklıkla yapılmaktadır? Son 3 yılın su kalite analiz raporları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 7) "Aritma tesisinin varlığı nedeniyle koruma alanlarının yapılmadığı" iddiası doğru mudur? Eğer doğru ise, arıtma tesisinin varlığı yasal olarak koruma alanı yapılmamasına gerekçe midir?
- 8) Çat Barajı'nda mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarının oluşturulmasına ilişkin somut bir plan veya takvim mevcut mudur? Varsa bu çalışmalar hangi tarihte tamamlanacaktır?
- 9) Çat Barajı'ndan içme suyu temin edilen Erzurum'da halk sağlığının korunması için Sağlık Bakanlığı ile koordineli bir çalışma yürütülmekte midir?
- 10) Çat Barajı örneğinde olduğu gibi, ülkemizde içme suyu sağlayan diğer barajlarda da koruma alanı oluşturulmayan başka örnekler var mıdır? Varsa bunların sayısı ve listesi nedir?

CEVAP

10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 410 uncu ve 421 inci maddeleri uyarınca su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapma görevi Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

Bu minvalde, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 28.10.2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmeliğin 'yerüstü suları için koruma esasları ve koruma alanları' başlıklı üçüncü bölümünde; yerüstü suların kalitesinin korunmasına ilişkin esaslar, tabii göl, baraj gölü ve göletler için genel koruma esasları, mutlak koruma alanı, kısa mesafeli koruma alanı, orta mesafeli koruma alanı ve uzun mesafeli koruma alanına dair usul ve esaslar belirlenmiştir.

Bu bağlamda, Erzurum ilinin içme ve kullanma suyunun temin edildiği Çat Barajında mutlak koruma alanı, kısa mesafeli koruma alanı, orta mesafeli koruma alanı ve uzun mesafeli koruma alanlarını oluşturma yetkisi Su Yönetimi Genel Müdürlüğünde olup Bakanlığımızın yetki ve sorumluluk alanına girmemektedir.